

FÖLDMŰVELÉSÜGYI
MINISZTERIUM

A Közös Agrárpolitika következő ciklusa – A jelenleg látható kilátások

Horváth Anikó Katalin
főosztályvezető-helyettes
Földművelésügyi Minisztérium

*Velence, VII. Tejágazati Konferencia
2017. november 14.*

Az előadás felépítése

- I. Aktualitások**
- II. Magyarország jelenlegi pozíciója a KAP-ban.**
- III. Magyarország jelenlegi pozíciója a Többéves Pénzügyi Keretben (MFF).**
- IV. Vitaanyag az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről.**
- V. A 2020 utáni KAP lehetséges felépítését befolyásoló tényezők.**
- VI. A KAP jövőjével kapcsolatos előzetes magyar álláspont fő elemei.**
- VII. A KAP jövőjéről szóló bizottsági kommunikáció.**
- VIII. A reformfolyamat menetrendjének áttekintése.**

Területalapú támogatás (2017. évi kérelmek)

- Összes alaptámogatást (SAPS) igénylő: 172 159 termelő
- Igényelt alaptámogatás (SAPS) jogosult területe: 4,9 millió ha
- Alaptámogatás (SAPS) keretösszege: ~ 224 milliárd forint

Egyes jogcímek várható* értéke

Megnevezés	euró	forint (310,67 Ft/EUR)
Alaptámogatás (SAPS)	145,7	45 871
Zöldítés	81,2	25 204
Alaptámogatás+zöldítés	226,9	70 475
Fiatal gazdák támogatása	67,9	21 094

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Termeléshez kötött támogatások várható értékei* (2017. évi kérelmek tükrében)

Megnevezés	Igényelt egyed, terület	Várható fajlagos támogatás	Keret
	darab, hektár	forint, 310,67 Ft/EUR	millió forint
Anyajuh	911 953	7 480	6 821,4
Anyatehén	238 442	45 513	10 852,3
Hízottbika	76 561	18 224	1 395,2
Tejhasznú tehén	208 500	102 612	21 394,6
Szemes fehérjetakarmány	81 124	51 435	4 172,6
Szálas fehérjetakarmány	178 105	23 428	4 172,6

* A kérelmezett adatok alapján készült modellszámítás során becsült érték. A Kincstár ellenőrzése alapján az összegek változhatnak.

Átmeneti nemzeti támogatások keretei és várható fajlagos összegei (2017. évi kérelmek tükrében)

ÁNT jogcím	Várható kvóta (db), várható TB	Maximális fajlagos támogatás EUR/egyed, EUR/ha, EUR/t	Tényleges fajlagos támogatás Ft/egyed, Ft/ha, Ft/t	Tényleges boríték (millió Ft)
Húsmarha term. elválasztott	97 963	126,91	30 000	2 938,9
Anyatehén term. kötött	117 000	77,18	23 979	2 805,5
Szarvasmarha extenzifikációs támogatás term. elválasztott	76 903	117,42	30 000	2 307,1
Tejtámogatás term. elválasztott	1 862 395 828	0,0189	5,87	10 941,5
Anyajuh term. kötött	989 975	0,06	18,6	18,4
Anyajuh kiegészítő term. elválasztott	189 043	7,22	2 243	424,1
Anyakecske de minimis	25 117		7 000	178,0

2017. évi előlegfizetés * – Közvetlen támogatás

Megnevezés	Előleg várható max. összege (65%***)
SAPS**	29 816 Ft/ha
Zöldítés**	16 383 Ft/ha
SAPS+Zöldítés	46 199 Ft/ha
Fiatal gazda**	13 711 Ft/ha
Termeléshez kötött támogatások	
Anyajuhtartás támogatása**	4 862 Ft/egyed
Hízottbika-tartás támogatása**	11 845 Ft/egyed
Tejhasznú tehéntartás támogatása**	66 698 Ft/egyed
Anyatehéntartás támogatása	29 584 Ft/egyed
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	33 433 Ft/ha
Szálás fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	15 228 Ft/ha

*: Az igényelt területek, illetve állatállomány alapján kalkulálva. Az ellenőrzések során szükségszerűen kieső igénylések miatt a végkifizetés a jelzett összegeket kismértékben meg fogja haladni.

**: A jelölt jogcímenen várható előlegfizetés, a többi jogcímen részfizetés lehetséges az ellenőrzésektől függően.

***: A nettó pénzügyi felső határ betartása érdekében az egyes jogcímeneknél a kifizetéskor csökkentési együtthatót kell alkalmazni a teljes támogatási összegre. A csökkentési együttható előleg, illetve részfizetés esetén alkalmazandó mértéke 0,95.

2017. évi előlegfizetés - ÁNT

	Fajlagos összege (Ft)	Előleg fajlagos összege (Ft)	Előlegboríték összege (Ft)
Hízottbika (term. elválasztott)	30 000	várhatóan egy összegben	2 938 902 000 (teljes keret)
Anyatehén (term. kötött)	23 979	-	0
Szarvasmarha extenzifikációs támogatás (term. elválasztott)	30 000	várhatóan egy összegben	2 307 096 000 (teljes keret)
Tejtámogatás (term. elválasztott)	5,87	várhatóan egy összegben	10 941 471 197 (teljes keret)

2017. évi előlegfizetés – Teljesült kifizetések *

<u>Jogcím</u>	<u>Előlegfizetés tervezett ütemezése</u>
Közvetlen támogatási jogcímek	
SAPS	34,99 Mrd Ft
Zöldítés	24,89 Mrd Ft
Hízott-bika tartás	318,8 millió Ft
Tejhasznú tehéntartás	10,59 Mrd Ft
Anyajuhtartás	3,58 Mrd Ft
Fiatal gazda támogatás	910,7 millió Ft
Kistermelői támogatás	3,26 Mrd Ft
ÁNT jogcímek	
Hízott-bika tartás (term. elválasztott)	2,79 Mrd Ft
Extenzifikációs szarvasmarha (term. elválasztott)	2,22 Mrd Ft
Tejtámogatás	10,26 Mrd Ft

* 2017. november 9-ig, Forrás: MÁK

Kitekintés 2020-ig (Termeléshez kötött támogatások)

<u>Jogcím</u>	2018 (millió EUR)	2019	2020
Anyatehéntartás	34,929	34,925	33,008
Hízottbika tartás	4,491	4,490	4,244
Tejhasznú tehéntartás	68,860	68,852	65,073
Anyajuhtartás	21,955	21,953	20,748
Cukorrépa termesztés	7,984	7,983	7,545
Rizstermesztés	1,996	1,996	1,886
Ipari zöldségnövény termesztés	11,454	11,453	10,824
Zöldségnövény termesztés	5,045	5,045	4,768
Ipari olajnövény termesztés	1,411	1,411	1,333
Extenzív gyümölcsstermesztés	9,756	9,755	9,220
Intenzív gyümölcsstermesztés	6,710	6,709	6,341
Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés	13,430	13,429	12,692
Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés	13,430	13,429	12,692

Kitekintés 2020-ig (Átmeneti nemzeti támogatás)

Jogcím: Átmeneti nemzeti tejtámogatás (termeléstől elválasztott)

	2018	2019	2020
Jóváhagyott pénzügyi keret (millió EUR)	32,510	29,801	27,092
Fajlagos összeg (EUR/tb)*	0,017	0,016	0,015
Fajlagos összeg (HUF/tb)**	5,41	4,96	4,51

*: A legutóbb ismert tb mennyiséggel kalkulált, becsült fajlagos érték.

** : 310 HUF/EUR-s elméleti árfolyamon számított, becsült fajlagos forintösszeg.

Magyarország jelenlegi pozíciója a KAP-ban

- 2014-2020 között a Magyarországnak jutó összes uniós forráson belül a KAP részaránya 36,8% (2011-es árakon).
- Ezen időszak alatt az EMGA és EMVA kereteiben összesen **12,36 Mrd EUR közösségi forrás áll rendelkezésre (8,9 + 3,4 Mrd EUR)** (2014-es árakon).
- **Magyarország részaránya a teljes KAP költségvetésében 3,19%**, míg a hazai mezőgazdaság kibocsátása mindössze 2,1%-a az EU-28 kibocsátásának (2016).
- **Magyarország pozíciója az uniós támogatások tekintetében, fajlagosan az egyik legjobb az EU-ban.**

Magyarország pozíciója a 2014-2020-as Többéves Pénzügyi Keretben (MFF) I.

- **Nettó pozíció:** nagyon leegyszerűsítve, egy adott tagállam által az EU költségvetéséből kapott, illetve az oda befizetett összegek különbsége.
- Magyarország mintegy **31,72 milliárd EUR** forrásból részesedik 2014–2020 között (2011-es árakon).
- Így a **nettó költségvetési pozíciónk 25,67 milliárd EUR.**

Magyarország pozíciója a 2014-2020-as Többéves Pénzügyi Keretben (MFF) II.

Megnevezés	Összeg (millió EUR)	Arány az összes uniós forráshoz
Összes uniós forrás	31 720,1	100%
ebből Közös Agrárpolitika	11 686,6	36,84%
ebből:		
Közvetlen támogatás	8 416,8	26,53%
Vidékfejlesztés	3 233,1	10,19%
Halászat	36,7	0,11%
Nettó pozíció	25 671,2	

Forrás: NGM (2014-2020., 2011-es árakon)

Magyarország jelenlegi pozíciója a Többleves Pénzügyi Keretben (MFF) III.

Európai uniós összevetésben:

- Magyarország nettó pozíciója (+25,67 Mrd EUR) **abszolút értékben a 3. legmagasabb**, Lengyelország (+68,2 Mrd EUR) és Románia (+31,78 Mrd EUR) után.
- Magyarország nettó pozíciója **a GNI-hoz viszonyítva a 2. legmagasabb** (3,7%), Bulgária (4%) után.
- Magyarország **egy főre jutó nettó pozíciója a 2. legmagasabb** (2 579 EUR/fő), Litvánia (2 601 EUR/fő) után.

A BREXIT lehetséges hatása a jelenlegi Többéves Pénzügyi Keretre (MFF)

- A tárgyalások első szakaszában **nem sikerült kellő előrehaladást elérni** a 3 fő témakörben, köztük a pénzügyi rendezést illetően sem.
- Az Egyesült Királyság uniós tagsága **2019. március 29-én** megszűnik.
- **Egy megegyezés nélküli kilépés a jelenlegi MFF-re**, így akár a közvetlen agrártámogatásokra is hatással lehet, hiszen a 2019. évi részben, a 2020-as uniós költségvetés viszont már teljes egészében UK befizetései nélkül készülne. Ez akár a 2018. és 2019. évi kérelmeket is érintené.
- Az egyszerűsített, előzetes számítások kb. 15 EUR/ha kiesést mutatnak (4-5%), ha a teljes, évi közvetlen támogatási keretünket a támogatható területre vetítjük.
- A 2020. évi kérelmek Európai Bizottság általi térítése 2021-ben, már az új MFF-ből történik majd. A KAP költség csökkentése itt jelentősen éreztetné hatását, hiszen ugyanazon struktúrán belül mutatkozna a csökkenés.

Vitaanyag az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről I.

- A 2017. június 28-án bemutatott reflexiós papírban az Európai Bizottság **vitaindító javaslatokat tett a közös költségvetés modernizálására.**
- A **tagállami reakciók** függvényében e felvetések fogják alapját képezni az EU 2020 utáni új többéves pénzügyi keretre vonatkozó hivatalos javaslatának.
- Elismeri a hagyományos politikák eredményeit és hozzáadott értékét, ennek ellenére **a hangsúlyt az új kihívások felé tolná** (migráció, belső- és külső biztonság, terrorizmus elleni küzdelem, védelempolitika).
/UK befizetésének kiesése, valamint az új kihívások egyes számítások szerint együttesen évi ~20 Mrd EUR többletigényt keletkeztetnek a közös költségvetésben./
- Az anyag **öt forgatókönyvet vázol fel.** Aggodalomra adhat okot, hogy a KAP csak egy forgatókönyv esetében jutna biztosan több forráshoz.

Vitaanyag az Európai Unió pénzügyeinek jövőjéről II.

A KAP-ot érintő elképzelések:

- Bár a Bizottság elismeri a KAP európai hozzáadott-értékét, az anyagból kiderül, hogy **nem tartja fenntarthatónak a rendszer jelenlegi szintű finanszírozását.**
- A **társadalmi elfogadottságot hivatott növelni** a kisgazdaságok előtérbe helyezésének gondolata, valamint a mezőgazdaság alapanyag-termelésen túli szerepének további erősítése is (zöld közjavak előállításának ösztönzése).
- **Nem jelez gyökeres átalakítási szándékot** a KAP szerkezetét illetően.
- **Felveti a nemzeti társfinanszírozás bevezetését az I. pillérben**, mint egy lehetséges opciót a forrásvesztés elkerülésére.

A 2020 utáni KAP lehetséges felépítését befolyásoló tényezők

- Az új többéves pénzügyi keret (MFF) nagysága (*tárgyalások kezdete?; 5/7 éves költségvetés?; hány fejezettel?; GNI arányos befizetés nagysága?*).
- Az erőviszonyok részbeni újrarendeződése a **BREXIT** után (DE-FR tengely).
- 2019-ben európai parlamenti **választásokat** rendeznek, és új **Bizottság** áll fel.
- Más uniós politikák, új kihívások okozta nyomás (pl. **migrációs válság**).
- A **társadalom irányából érkező folyamatos nyomás** a KAP gazdasági, környezeti és éghajlati értelemben vett fenntarthatósága erősítésének igényével.
- **Tagállami elképzelések** a KAP jövőjével kapcsolatban:
 - A többség kétpilléres KAP-ot szeretne, megőrizve a közvetlen támogatásokat (PT, PL és a baltiak részéről külső konvergencia igénye).
 - A válságkezelés hatékonyságának erősítése (kockázatkezelés, jövedelemstabilizáció stb.).
 - Egyesek a termeléshez kötött támogatások ellen emelnek szót.
 - A vidékfejlesztésen belül növekedhet a vissza nem térítendő támogatások aránya, valamint a pénzügyi eszközök szerepe.

DE: Egyelőre semmilyen hivatalos javaslat nem jelent meg, így a sajtóban megjelenő információk csupán találgatások, spekulációk.

A KAP jövőjével kapcsolatos előzetes magyar álláspont fő elemei I.

- Alapvető, hogy **az agrárpénzeket továbbra is az agrártermelők kapják.**
- A rendszer **gyökeres átalakítását nem tartjuk szükségesnek.**
- Célunk **megőrizni** a 2014-2020-as Többéves Pénzügyi Keretben (MFF) az EMGA-n és az EMVA-n keresztül érkező összegeket, valamint a KAP **költségvetésben képviselt részarányunkat.**
- Bármely új cél KAP-ba történő beemelése csak a megfelelő források hozzárendelésével lehetséges.
- **Szükséges fenntartani az erős kétpilléres KAP-ot.**
- Az I. pilléren belül **fenn kell tartani a termeléshez kötött támogatásokat.**
- **Ellenezzük az agrárpolitikák bármilyen mértékű renacionalizációját,** ideértve a közvetlen támogatások társfinanszírozottá tételét is.
- Maradjon meg a két pillér közötti átcsoportosítás lehetősége.

A KAP jövőjével kapcsolatos előzetes magyar álláspont fő elemei II.

A szövetségesek keresése, valamint az érdekek egyeztetése folyamatos (pl. a V4 kibővített formájában, valamint a balti tagállamok).

A KAP 2020 utáni jövőjéről a közelmúltban két nyilatkozat is aláírásra került:

- 2017. június 2.: V4 + Bulgária, Románia, Szlovénia.
- 2017. július 18.: V4 + Lettország, Litvánia.

A Mezőgazdasági és Halászati Tanács mindkét nyilatkozatot megvitatta, azokat az Európai Bizottság megfelelő tárgyalási alapnak minősítette.

A KAP jövőjéről szóló bizottsági kommunikáció I.

Az Európai Bizottság koncepcionális elképzeléseit tartalmazó dokumentum várhatóan **2017. november 29-én jelenik meg.**

A kommunikáció kezdetleges formájában már **október közepén kiszivárgott.** Ez, ugyan nem tekinthető sem hivatalosnak, sem véglegesnek, egyes elemeit tekintve aggodalomra ad okot.

A költségvetést érintő hivatkozások (nemzeti társfinanszírozás, „capping”) vélhetően kikerülnek, és a II. fejezet nagyságáról sem tartalmaz majd információt. *(Ez utóbbit a 2018 májusában megjelenő MFF-javaslat tartalmazza majd.)*

A KAP jövőjéről szóló bizottsági kommunikáció II.

A nyilvánosságra került anyag számos kérdést vet fel, amelyek alapvetően befolyásolhatják a hazai agrárium jövőjét.

1. Milyen keretrendszerben működnek majd tovább a **környezeti fenntarthatóságot elősegíteni hivatott intézkedések** (zöldítés, AKG, KM)? Közös menedzsment alatt? Rétegekkel? Egy pillérben?
2. Mit jelenthet a két pillérre vonatkozó **közös tagállami stratégia**?
3. Milyen mértékű **capping-re** lehet számítani?
4. Hogyan segíthető elő hatékonyabban a **generációváltás**, hogyan nyújthatunk hatékonyabb segítséget a **fiatal gazdáknak**?
5. Mire számíthatunk a **kockázatkezelési eszközök fejlesztése** kapcsán?
6. Hogyan alakulhat a **termeléshez kötött támogatások jövője** (*nem kerül említésre a dokumentumban*)?

A KAP jövőjéről szóló bizottsági kommunikáció III.

A termeléshez kötött támogatások jövője:

- A Magyar Kormány következetesen **kiáll a fenntartásuk mellett**, minden fórumon, nyilatkozatban kiemelésre kerül. Fő szövetségeseink jellemzően az új tagországok (EU-13). A hatály kiterjesztése és a mértékek emelése is felmerült (25%).
- **Van létjogosultsága**, a tagállamok aktívan alkalmazzák. Az EU-ban 18 tagország fizet 11 vagy annál magasabb százalékot. Egyedül DE nem alkalmazza. Fő ellenzői jellemzően DE, NL, DK, *UK*.
- **Magyarország a maximális 13+2%-ot fizeti**, ezzel segítve az érzékeny, nagy élőmunka igényű ágazatokat (állattenyésztés, zöldség-gyümölcs termesztés).
- A kiszivárgott anyag **nem tesz említést róla**.

A reformfolyamat menetrendjének áttekintése

<u>IDŐPONT</u>	<u>MÉRFÖLDKŐ</u>
2017. február 2. – május 2.	Nyilvános konzultáció.
2017. július 7.	Az Európai Bizottság egy konferencia keretében bemutatta a konzultáció eredményeit.
2017. november 29.	Bizottsági kommunikáció a KAP jövőjével kapcsolatos elképzelésekről.
2017. december – 2018. április	Véleménycsere az EP-ben és a Tanácsban, valamint bizottsági hatásvizsgálat
2018. május	Hivatalos jogszabályi javaslat a Többéves Pénzügyi Keretre (MFF) vonatkozóan.
2018. június	Hivatalos jogszabályi javaslat a KAP alaprendeleteire vonatkozóan.
2021. január 1.	Új költségvetési ciklus indul (vagy átmeneti év).

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

